

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

Školka jako místo setkávání

1	Identifikační údaje o škole	3
1.1	Název ŠVP.....	3
1.2	Údaje o škole.....	3
1.3	Zřizovatel.....	3
1.4	Platnost dokumentu	4
2	Obecná charakteristika školy	5
2.1	Velikost školy.....	5
2.2	Lokalita školy.....	5
2.3	Charakter a specifika budovy.....	5
3	Podmínky vzdělávání.....	6
3.1	Věcné podmínky	6
3.2	Životospráva.....	7
3.3	Psychosociální podmínky	7
3.4	Organizace chodu.....	8
3.5	Řízení mateřské školy.....	8
3.6	Personální a pedagogické zajištění	9
3.7	Spoluúčast rodičů.....	9
3.8	Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami.....	10
3.9	Podmínky vzdělávání dětí nadaných.....	10
3.10	Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let	11
3.11	Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka.....	11
4	Organizace vzdělávání.....	12
5	Charakteristika vzdělávacího programu	15
5.1	Zaměření školy	15
5.2	Metody a formy vzdělávání	17
5.3	Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných	19
5.4	Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let	20
5.5	Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka	20
6	Vzdělávací obsah.....	21
6.1	Integrované bloky	21
6.1.1	LIDÉ	21
6.1.2	SVĚT	31
6.1.3	PŘÍRODA.....	42
6.1.4	UMĚNÍ.....	50
6.2	Popis zpracování třídního vzdělávacího programu	58
6.3	Dílčí projekty a programy.....	59
7	Systém evaluace.....	60

1 Identifikační údaje o škole

1.1 Název ŠVP

NÁZEV ŠVP:

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání

Mateřská škola V Lukách Rakovník

MOTIVAČNÍ NÁZEV: Školka jako místo setkávání

1.2 Údaje o škole

NÁZEV ŠKOLY: Mateřská škola V Lukách Rakovník, V Lukách 2174

SÍDLO ŠKOLY: V Lukách 2174, Rakovník, 26901

KONTAKTY:

Ředitelka školy:

tel.: +420 721 075 507

e-mail: msvlukach@msvlukach.cz

www.msvlukach.cz

REDIZO: 600055621

IČO: 67673759

STATUTARNÍ ZÁSTUPCE ŠKOLY: Mgr. et Mgr. Jana Kovářová

ZPRACOVATELÉ PROGRAMU: Mgr. et Mgr. Jana Kovářová, Mgr. Radka Bradáčová

1.3 Zřizovatel

NÁZEV ZŘIZOVATELE: Město Rakovník

ADRESA ZŘIZOVATELE: Město Rakovník, Husovo náměstí 27, 269 01 Rakovník

KONTAKTY: telefon +420 313 259 111

1.4 Platnost dokumentu

PLATNOST DOKUMENTU: 1. 9. 2019 - 31. 8. 2025

VERZE ŠVP: 3

ČÍSLO JEDNACÍ: 19/2024

DATUM PROJEDNÁNÍ V PEDAGOGICKÉ RADĚ: 26. 8. 2024

DATUM PROJEDNÁNÍ SE ZŘIZOVATELEM: 26. 8. 2024

.....
ředitel školy

Mgr. et Mgr. Jana Kovářová

.....
Razítko školy

2 Obecná charakteristika školy

2.1 Velikost školy

Kapacita školy: 100

Počet tříd: 4

Počet pracovníků: 15

V případě potřeby a možnosti je stálý počet pracovníků doplňován o další pracovníky (např. chůvy, školní asistenty, apod.).

2.2 Lokalita školy

Lokalita školy:

Mateřská škola se nachází na západním okraji města Rakovníka, v sídlišti V Lukách, na levé straně Rakovnického potoka.

2.3 Charakter a specifika budovy

Charakter a specifika budovy/budov:

Mateřská škola sídlí v jednopatrové budově, propojené se školní jídelnou. Součástí školy je velká zahrada.

Dopravní dostupnost školy:

Škola je umístěna v sídlišti, dopravně dostupná, v blízkosti rakovnické nemocnice.

Informace z historie školy:

Škola zahájila provoz 16. července 1979, provozovatelem byly Rakovnické keramické závody. Od roku 1993 se stala součástí příspěvkové organizace MŠ Průběžná, od ledna 1998 je škola samostatným právním subjektem.

3 Podmínky vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

Mateřská škola má dostatečně velké prostory a prostorové uspořádání vyhovuje nejrůznějším skupinovým i individuálním činnostem dětí.

Čtyři třídy mateřské školy jsou do roku 2023 postupně kompletně rekonstruovány – osvětlení, stropní podhledy, elektřina, podlahy, nábytek a zázemí pro stravování dětí a pro učitele.

Dětský nábytek, tělocvičné nářadí a hygienické zařízení i vybavení pro odpočinek dětí jsou přizpůsobeny antropometrickým požadavkům, odpovídají počtu dětí, jsou zdravotně nezávadné a bezpečné a jsou estetického vzhledu.

Vybavení hračkami, didaktickými pomůckami, náčiním, materiály a doplňky odpovídá počtu dětí i jejich věku; je průběžně obnovováno a doplňováno a pedagogy plně využíváno. Hračky, pomůcky, náčiní a další doplňky nebo alespoň jejich podstatná část je umístěna tak, aby je děti dobře viděly, mohly si je samostatně brát a zároveň se vyznaly v jejich uložení; jsou stanovena pravidla pro jejich využívání pedagogy i dětmi.

Prostředí je upraveno tak, aby dětské práce byly přístupné dětem i jejich rodičům. Dětské práce jsou využívány k dekoraci chodeb, šaten i tříd.

Hygienické zázemí pro děti je vyhovující, v letech 2013–2018 prošlo rekonstrukcí, podobně jako dětské šatny a chodby mateřské školy.

Pro lepší uspořádání lůžkovin a přenosných lehátek byly v letech 2015 - 2022 pořízeny nové úložné prostory na lůžkoviny ve všech třídách.

Postupnou rekonstrukcí a úpravou procházejí i kabinety s pomůckami pro učitele. V letech 2020 – 2022 byly postupně zrekonstruovány výdejny stravy.

Na budovu mateřské školy bezprostředně navazuje školní zahrada. Je vybavena tak, aby umožňovala dětem během celého roku rozmanité pohybové a další skupinové i individuální aktivity (zdravotně preventivní cvičení, svačina, výtvarné a pracovní činnosti atd.). V zimních měsících je využita pro hry na sněhu (bobování a hry se sněhem i bez sněhu), v létě umožňuje pohyb na celé zahradě, průběžný pitný režim a osvěžení dětí v horkém počasí mlžítkem. Všechny pomůcky a zahrady jsou uloženy v zrekonstruovaných zahradních domcích. Vyvýšené záhony poskytují dětem příležitost pečovat o zeleninu a bylinky, získávat znalosti a dovednosti související s péčí o živou přírodu. Čerstvé produkty ze záhonů jsou využívány i ve školní jídelně.

Všechny vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují bezpečnostní a hygienické normy dle platných předpisů (týkajících se např. čistoty, teploty, vlhkosti vzduchu, osvětlení, hlučnosti, světla a stínu, alergizujících či jedovatých látek a rostlin).

Stravování je zajištěno školní jídelnou, která je součástí budovy. Rekonstrukcí (podlahy, elektřina, nábytek) prošla rekonstrukcí v letech 2010 – 2015, postupně je **vybavována** novými drobnými moderními elektrospotřebiči.

3.2 Životospráva

Dětem je poskytována plnohodnotná a vyvážená strava. Je zachována vhodná skladba jídelníčku, dodržovány technologie přípravy stravy, děti mají stále k dispozici dostatek tekutin, mezi pokrmy jsou dodržovány vhodné intervaly. Každý den má svůj pravidelný denní rytmus a řád, který je však současně natolik flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Děti jsou každodenně a dostatečně dlouho venku, program činností je přizpůsobován okamžité kvalitě ovzduší. Děti mají dostatek volného pohybu nejen na zahradě, ale i v interiéru mateřské školy. V denním programu je respektována individuální potřeba aktivity, spánku a odpočinku jednotlivých dětí. Děti nejsou ke spánku nuceny. Učitelé se chovají podle zásad zdravého životního stylu a poskytují tak dětem přirozený vzor.

3.3 Psychosociální podmínky

Děti i dospělí se cítí v prostředí mateřské školy dobře, spokojeně, jistě a bezpečně. Nově přichozí dítě má možnost postupně se adaptovat na nové prostředí i situaci. Délka adaptace je přizpůsobena individuálním požadavkům a možnostem. Učitelé respektují potřeby dětí (lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, navozují situace pohody, klidu, relaxace apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány. Všechny děti mají rovnocenné postavení a žádné z nich není zvýhodňováno ani znevýhodňováno. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřijatelné. Volnost a osobní svoboda dětí je dobře vyvážená s nezbytnou mírou omezení vyplývajících z nutnosti dodržovat v mateřské škole potřebný řád a učit děti pravidlům soužití. Dětem se dostává jasných a srozumitelných pokynů. Třída je pro děti kamarádkým společenstvím, v němž jsou zpravidla rády. Pedagogický styl, resp. způsob, jakým jsou děti vedeny, je podporující, sympatizující, projevuje se přímou, vstřícnou, empatickou a naslouchající komunikací učitelek s dětmi. Je vyloučeno manipulování s dítětem a zbytečné organizování dětí. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčastí a samostatným rozhodováním dítěte. Vzdělávací nabídka odpovídá mentalitě předškolního dítěte a potřebám jeho života. Učitel se vyhýbá negativním slovním komentářům a podporuje děti v samostatných pokusech, je uznalý, dostatečně oceňuje a vyhodnocuje konkrétní projevy a výkony dítěte a přiměřeně na ně reaguje pozitivním oceněním. Ve vztazích mezi dospělými i mezi dětmi se projevuje vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora. Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky). Učitel se programově věnuje neformálním vztahům dětí ve třídě a nenásilně je ovlivňuje prosociálním směrem (prevence šikany a jiných sociálně patologických jevů u dětí).

Pro vytváření pozitivního klimatu školy se pedagogové nadále budou věnovat dalšímu vzdělávání v oblasti osobnostně sociálního rozvoje.

Všichni zaměstnanci školy se budou nadále snažit o otevřenou komunikaci a respektování nastavených pravidel soužití v mateřské škole.

Do vzdělávacích aktivit se snažíme zapojovat rodiče.

3.4 Organizace chodu

Denní řád je dostatečně pružný, umožňuje reagovat na individuální možnosti dětí, na jejich aktuální či aktuálně změněné potřeby. Denní program obsahuje řízené zdravotně preventivní aktivity (ranní cvičení, pohybové hry, pobyt venku). Učitelky se plně věnují dětem a jejich vzdělávání, během řízených i neřízených činností. Děti ve školce nacházejí potřebné zázemí, klid, bezpečí i soukromí. Při vstupu dítěte do mateřské školy je uplatňován po dohodě s rodiči individuálně přizpůsobený adaptační režim. Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený, a to včetně aktivit, které mateřská škola organizuje nad rámec běžného programu. Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat. Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní aktivitě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem. Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách. Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost uchýlit se do klidného koutku a neúčastnit se společných činností, stejně tak i možnost soukromí při osobní hygieně. Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí. Pro realizaci plánovaných činností jsou vytvářeny vhodné materiální podmínky (věcné vybavení prostředí je dostatečné a kvalitní, pomůcky jsou připravovány včas a dostupné všem dětem). Nejsou překračovány stanovené počty dětí ve třídě, spojování tříd je maximálně omezeno.

Pro zlepšení organizace vzdělávání a prohloubení individualizace v některých dnech probíhá přímá vzdělávací práce dvou učitelek v době hlavní vzdělávací činnosti.

3.5 Řízení mateřské školy

Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny. Je vytvořen funkční informační systém, a to jak uvnitř mateřské školy, tak navenek. Pro děti i rodiče vydáváme školní časopis, informujeme i pomocí internetu, nástěnek i osobního kontaktu. Při vedení zaměstnanců ředitelka vytváří ovzduší vzájemné důvěry a tolerance, zapojuje spolupracovníky do řízení mateřské školy, ponechává jim dostatek pravomocí a respektuje jejich názor. Podporuje a motivuje spoluúčast všech členů týmu na rozhodování. Ředitelka školy vyhodnocuje práci všech zaměstnanců, pozitivně zaměstnance motivuje a podporuje jejich vzájemnou spolupráci. Pedagogický sbor pracuje jako tým, pravidelně se schází a komunikuje, zve ke spolupráci rodiče. Plánování pedagogické práce a chodu mateřské školy je funkční, opírá se o předchozí analýzu a

využívá zpětnou vazbu. Ředitelka vypracovává školní vzdělávací program ve spolupráci s ostatními členy týmu. Kontrolní a evaluační činnosti zahrnují všechny stránky chodu mateřské školy, z výsledku jsou vyvozovány závěry pro další práci. Mateřská škola spolupracuje se zřizovatelem a dalšími orgány státní správy a samosprávy, s rakovnickými základními školami i odborníky, zejména při řešení problémů dětí při vzdělávání.

Pro zlepšení komunikace mezi pedagogy organizujeme pravidelné týdenní porady.

3.6 Personální a pedagogické zajištění

Všichni zaměstnanci, kteří pracují v mateřské škole jako pedagogičtí pracovníci, mají předepsanou odbornou kvalifikaci. Ti, kterým část odbornosti chybí, si ji průběžně doplňují. Pedagogický sbor, resp. pracovní tým funguje na základě jasně vymezených a společně vytvořených pravidel. Pedagogičtí pracovníci se sebevzdělávají, ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně. Ředitel podporuje profesionalizaci pracovního týmu, sleduje udržení a další růst profesních kompetencí všech pedagogů (včetně své osoby), vytváří podmínky pro jejich další systematické vzdělávání. Služby učitelů jsou organizovány takovým způsobem, aby byla vždy a při všech činnostech zajištěna optimální pedagogická péče o děti. Je zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, nejméně v rozsahu dvou a půl hodiny denně. Zaměstnanci jednájí, chovají se a pracují profesionálním způsobem (v souladu se společenskými pravidly a pedagogickými a metodickými zásadami výchovy a vzdělávání předškolních dětí).

Mezi pedagogy probíhá sdílení zkušeností a předávání moderních vzdělávacích postupů a zkušeností.

3.7 Spoluúčast rodičů

Ve vztazích mezi zaměstnanci školy a rodiči panuje oboustranná důvěra a otevřenost, vstřícnost, porozumění, respekt a ochota spolupracovat. Spolupráce funguje na základě partnerství. Učitelé sledují konkrétní potřeby jednotlivých dětí, resp. rodin, snaží se jim porozumět a vyhovět, se zásadou respektu k rodinné výchově. Rodiče mají možnost podílet se na dění v mateřské škole, účastnit se různých programů. Jsou pravidelně a dostatečně informováni o dění v mateřské škole. Pro získání informací mohou využít nejen konzultace s učitelkami, ale také navštívit různé akce. Učitelky pravidelně informují rodiče o prospívání jejich dítěte i o jeho individuálních pokrocích v rozvoji i učení. Domlouvají se s rodiči na společném postupu při jeho výchově a vzdělávání. Zaměstnanci školy chrání soukromí rodiny a zachovávají diskrétnost v jejích svěřených vnitřních záležitostech. Jednájí s rodiči ohleduplně, taktně, s vědomím, že pracují s důvěrnými informacemi. Nezasahují do života a soukromí rodiny. Mateřská škola podporuje rodinnou výchovu a pomáhá

rodičům v péči o dítě; nabízí rodičům poradenský servis i nejrůznější osvětové aktivity v otázkách výchovy a vzdělávání předškolních dětí. Spolupráce s rodiči je jedním ze základů úspěšného pokroku dítěte.

Mateřská škola spolupracuje s rodičovskou organizací - Rada rodičů při MŠ V Lukách, z.s. (financování a zajišťování kulturních, sportovních a rekreačních akcí) (2019-2024).

Mateřská škola zajišťuje setkání rodičů s odborníky z různých oblastí s možností diskuze a zodpovězení individuálních dotazů.

3.8 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Prostředí mateřské školy je maximálně bezpečné s ohledem na potřeby dítěte se SVP, je zabezpečena možnost pohybu a orientace dítěte v prostorách školy. V mateřské škole jsou k dispozici kompenzační pomůcky dle potřeb konkrétního dítěte (vyjma fyzického znevýhodnění). Mateřská škola zajišťuje spolupráci se zákonnými zástupci dítěte, školskými poradenskými zařízeními, v případě potřeby spolupráci s odborníky mimo oblast školství. V souladu s právními předpisy bude v případě potřeby snížen počet dětí ve třídě. Podle stupně přiznaného podpůrného opatření je přítomen asistent pedagoga. Vzdělávání dítěte probíhá ve vhodném komunikačním systému.

V případě potřeby bude probíhat další vzdělávání pedagogů v oblasti pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami. (průběžně)

3.9 Podmínky vzdělávání dětí nadaných

Mateřská škola dle svých možností vytváří takové materiální podmínky, které umožní dítěti rozvíjet jeho talent nebo silné stránky. Mateřská škola má dostatek materiálů, knih a didaktických pomůcek, kterými může dále rozvíjet kognitivní schopnosti dětí. Vzdělávání nadaných dětí probíhá takovým způsobem, aby byl stimulován rozvoj jejich potenciálu včetně různých druhů nadání a aby se tato nadání mohla ve škole projevit a pokud možno i uplatnit a dále rozvíjet. Při vzdělávání jsou vytvářeny vhodné organizační podmínky (např. možnost samostatné práce s náročnějším zadáním). Pedagogové podporují zvědavost dítěte, povzbuzují ke kladení otázek, podporují hledání vlastních cest a způsobů řešení, tvořivost, kombinační schopnosti a originalitu. Mateřská škola je schopna spolupracovat se školským poradenským zařízením, rodiči, případně dalšími subjekty.

Učitelky si prohlubují znalosti související se vzděláváním nadaných dětí. (průběžně)

3.10 Podmínky vzdělávání dětí od dvou do tří let

Mateřská škola je částečně vybavena dostatečným množstvím podnětných a bezpečných hraček a pomůcek vhodných pro dvouleté děti. Ve třídě pro nejmladší děti je zajištěna bezpečnost dětí a nastavena dětem srozumitelná pravidla pro používání a ukládání hraček a pomůcek. Prostředí je částečně upraveno tak, aby poskytovalo dostatečný prostor pro volný pohyb a hru dětí, umožňovalo variabilitu v uspořádání prostoru a zabezpečovalo možnost naplnění potřeby průběžného odpočinku. Mateřská škola není vybavena dostatečným zázemím pro zajištění hygieny dvouletých dětí (nočníky, přebalovací pulty atd.) Šatna je vybavena dostatečně velkým úložným prostorem na náhradní oblečení dětí, ne však na hygienické potřeby. Vzhledem k uspořádání prostor a počtu personálu není možnost zajištění režimu dne, který respektuje potřeby dětí (zejména pravidelnost, dostatek času na realizaci činností, úprava času stravování, dostatečný odpočinek). Mateřská škola vytváří podmínky pro adaptaci dítěte v souladu s jeho individuálními potřebami. Dítěti je umožněno používání specifických pomůcek pro zajištění pocitu bezpečí a jistoty. Vzdělávací činnosti jsou částečně realizovány v menších skupinách či individuálně, podle potřeb a volby dětí. Učitel uplatňuje k dítěti laskavě důsledný přístup, dítě pozitivně přijímá. V mateřské škole jsou aktivně podněcovány pozitivní vztahy, které vedou k oboustranné důvěře a spolupráci s rodinou.

V případě povinnosti přijímání dvouletých dětí by bylo třeba zajistit: státem garantované finanční prostředky na personální zajištění, ve spolupráci se zřizovatelem úprava vnitřních prostor, zajištění vhodných pomůcek pro dané věkové období, dobrá spolupráce s rodinou.

3.11 Podmínky pro vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Děti s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Ředitelka mateřské školy zřídí skupinu pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zjištění plynulého přechodu do základního vzdělávání v souladu s vyhláškou č. 14/2005 Sb., v o předškolním vzdělávání, v platném znění, pokud jsou v mateřské škole alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání. Vzdělání ve skupině pro jazykovou přípravu je rozděleno do dvou nebo více bloků (dle potřeby) v průběhu týdne.

Ředitelka školy může na základě potřebnosti jazykové podpory dítěte zařadit do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

4 Organizace vzdělávání

Druh provozu školy: Celodenní

Počet tříd včetně bližší charakteristiky:

Každá třída má jiné věkové složení, uplatňují se zde tedy jiné formy a metody práce, probíhají jiné činnosti a to s ohledem na věk dětí, na jejich individuální potřeby a možnosti. Ve třídách se mohou vzdělávat společně v jedné třídě děti bez ohledu na jejich rozdílné schopnosti a učební předpoklady. Tomu také pak odpovídají metody a formy práce.

1. třída Pejskové - 25 dětí ve věku 3 – 4 let

- Na počátku školního roku postupná adaptace dětí na nové prostředí, pravidla bezpečnosti, děti i dospělé
- V dalším období (po úspěšné adaptaci) se děti postupně seznamují s hračkami, jejich využitím i úklidem, seznamují se se svojí značkou, svými osobními místy
- Postupně děti zvládají základní sebeobsluhu, stravování, užívání WC, při těchto činnostech je nápomocna školnice, stejně tak jako při stravování
- Děti se postupně seznamují se společenskými návyky – pozdravit, poděkovat, požádat o pomoc a pravidly třídy
- Uplatňujeme spíše individuální formy práce, spontánní činnosti s ohledem na nízký věk dětí, řízené činnosti se uskutečňují především při získávání základních návyků, při seznamování s pravidelností v režimu dne, skupinové činnosti probíhají zatím velmi zřídka, především v řízené činnosti

2. třída Kočky - 25 dětí ve věku 4 – 5 let

- Děti mají již zažitý pravidelný režim, s výjimkou několika nově příchozích, toto poskytuje více možností věnovat se činnostem, které děti obohacují a přispívají tak k jejich rozvoji – manuální, rozumové, výtvarné činnosti, pracovní činnosti
- Jsou kladeny vyšší nároky na sebeobsluhu
- Vzhledem k větší fyzické zdatnosti se mohou děti účastnit delší vycházky nebo výletů
- Řízené i neřízené činnosti jsou střídány; dostatek spontánních činností mají v průběhu dopoledních her, řízené činnosti slouží především k pohybovým aktivitám, rozvoji vyjadřování a všeobecných znalostí
- Aktivity probíhají již ve skupinkách, aby se děti postupně seznamovaly s různými formami spolupráce, učily se poznávat druhé, jejich potřeby, zájmy a komunikovat

3. třída a 4. třída Zajíčkové a Medvídkové

- 25 dětí ve věku 5 – 6 let a 25 dětí ve věku 6 – 7 let
- Charakteristika těchto tříd je téměř stejná, obě tyto třídy navštěvují převážně budoucí školáci a děti s odkladem školní docházky
- Třídy spolupracují nejen v oblasti plánování, ale i činností a aktivit, které jsou zaměřeny především na přípravu pro základní školu - získávání znalostí, ale také dovedností – komunikativních, sociálních, pracovních, sebeobslužných
- Aktivity a činnosti jsou již náročnější, děti jsou vedeny k větší samostatnosti nejen v řízených i neřízených činnostech, ale také ve svém rozhodování
- Obě třídy do svého programu zařazují množství aktivit, které se uskutečňují i mimo školu – výlety, výstavy, soutěže, exkurze, návštěvy divadel, knihovny, solné jeskyně atd.
- Uplatňují se jak formy individuální práce, tak skupinové, které postupně přecházejí v kooperativní činnosti – nutnost spolupráce členů skupinky se snahou dosáhnout společného cíle s plnou odpovědností všech členů
- U starších dětí lze využívat metodu rozhovoru i řízeného, deduktivní a induktivní metody, metody experimentování a badatelské; pro aktivizaci dětí využíváme i metod inscenačních a dramatizačních
- Rodiče mají právo se informovat o prospívání svého dítěte

Pravidla pro zařazování do jednotlivých tříd:

Děti jsou do tříd zařazovány podle věku. Sourozenecké vazby ani přání rodičů nejsou zohledňovány.

Činnosti se souběžným působením dvou učitelů ve třídě:

Dvě učitelky jsou zpravidla přítomny při zdravotně preventivním cvičení, ranní svačině, hlavních vzdělávacích činnostech, přípravě na pobytu venku a pobytu venku.

Kritéria pro přijímání dětí do mateřské školy:

Kritéria pro přijímání dětí jsou v souladu se školským zákonem a jsou zveřejňována v období před zápisem na webových stránkách školy.

Popis pravidel organizace individuálního vzdělávání:

Zákonný zástupce dítěte, pro které je vzdělávání povinné, může pro dítě v odůvodněných případech zvolit, že dítě bude individuálně vzděláváno. Tuto skutečnost oznámí ředitelce školy nejpozději 3 měsíce před počátkem školního roku, nejpozději do 31. května.

- Ředitel mateřské školy doporučí zákonnému zástupci dítěte, které je individuálně vzděláváno, oblasti, v nichž má být dítě vzděláváno. Tyto oblasti vychází z rámcového vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání.
- Mateřská škola ověří úroveň osvojování očekávaných výstupů v jednotlivých oblastech a případně doporučí zákonnému zástupci další postup při vzdělávání v průběhu měsíce prosince.
- O konkrétním termínu je zákonný zástupce dítěte předem informován. Zákonný zástupce dítěte, které je individuálně vzděláváno, je povinen zajistit účast dítěte u tohoto ověření.
- Ředitel mateřské školy, kam bylo dítě přijato k předškolnímu vzdělávání, ukončí individuální vzdělávání dítěte, pokud zákonný zástupce dítěte nezajistí účast dítěte u ověření v předem určeném řádném a to ani v náhradním termínu.
- Odvolání proti rozhodnutí ředitele mateřské školy o ukončení individuálního vzdělávání dítěte nemá odkladný účinek.
- Po ukončení individuálního vzdělávání dítěte nelze dítě opětovně individuálně vzdělávat individuálně.

5 Charakteristika vzdělávacího programu

5.1 Zaměření školy

Výchova a vzdělávání v naší škole vychází z tradičního pojetí, ale současně se snaží reagovat na neustálé změny ve společnosti. Tradiční pojetí je založeno na myšlenkách Jana Amose Komenského, který již v 17. století zdůrazňoval nutnost vzdělávání, a to nejen od samých počátků, ale i v průběhu celého života.

Přestože Komenský psal své dílo ve společensky i politicky jiné době, i dnes lze čerpat z jeho myšlenek. „Cílem vzdělání a moudrosti je, aby člověk viděl před sebou jasnou cestu života, po ní opatrně vykračoval, pamatoval na minulost, znal přítomnost a předvídal

budoucnost.“ A právě zaměření se na budoucnost, a na to, jaké znalosti a dovednosti budou děti potřebovat, je vedle tradičního pojetí naše další východisko pro vzdělávání. Uvědomujeme si, že nyní nastává doba, kdy není jasné, jaká bude budoucnost, na co děti máme připravit. Je tedy třeba flexibility, otevřenosti novým věcem a schopnosti vyhodnocovat situaci, vytvářet nové přístupy a postupy. A jak říká Komenský, „Naši učitelé nesmějí být podobni sloupům, jež pouze ukazují kam jít, ale samy nejdou.“

V předškolním vzdělávání klademe velký důraz na intenzivní spolupráci s rodinou dítěte. Jednotné působení rodiny a školy se společnými cíli vytváří dobré podmínky pro celoživotní vzdělávání. Součástí přípravy je i vytváření pozitivního vztahu ke čtení.

Naše vize je „Školka jako místo setkávání“

- Chceme být školou, kde se budou setkávat různí lidé s různými potřebami, možnostmi, názory a představami.
- Chceme být místem vzájemného respektu, spolupráce a bezpečným prostředím, které bude podporovat chuť se učit novému a mít z toho radost.
- Za velmi důležité považujeme vytváření předpokladů dětí pro celoživotní vzdělávání, nejen tedy přípravu na vstup do základní školy.
- V předškolním vzdělávání chceme klást důraz na intenzivní spolupráci s rodinou dítěte.

Základní principy:

Otevřenost

- různým lidem - dětem i dospělým a jejich různým názorům, zkušenostem
- novým podnětům, myšlenkám, názorům, vlivům, příležitostem

Respekt a podpora

- respekt k názorům, potřebám a možnostem jednotlivců
- podpora úspěchu každého jednotlivce s ohledem na jeho potřeby a možnosti

Individualizace

- schopnost identifikovat individuální potřeby a možnosti jedince a vhodným způsobem na ně reagovat

Odbornost

- kvalifikovaný pedagog je pro nás nezbytným předpokladem. Současně klademe důraz na obsah, šíři a kvalitu dalšího vzdělávání
- vzájemné sdílení zkušeností, včetně využívání vlastních chyb obohacuje každého z nás
- učitelka jako tvůrce a průvodce dítěte ve vzdělávacím procesu se schopností motivovat

Spolupráce

- jednotné působení rodiny a školy působí pozitivně na rozvoj dítěte, škola je prostředníkem vzdělání, má příležitost pozitivně ovlivňovat i rodiče a jejich výchovný styl
- škola je otevřena spolupráci s dalšími organizacemi, institucemi i odborníky

Důvěra

- pozitivní školní klima, důvěra mezi dětmi a učitelkami, rodiči i zaměstnanci školy

Zdraví

- zdravé a bezpečné prostředí
- každodenní pohyb, zdravá strava, čerstvé potraviny
- duševní pohoda, klidné prostředí, atmosféra pospolitosti, společný cíl

- podpora úspěchu každého jedince
- podpora profesního růstu pedagogů
- zdravé vztahy mezi dětmi a dospělými, zásady slušného chování

5.2 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání dětí maximálně přizpůsobujeme vývojovým fyziologickým, kognitivním, sociálním a emocionálním potřebám dětí.

Vzdělávání je založeno na principu vzdělávací nabídky za využití integrovaného přístupu. V řízených činnostech (didakticky zaměřených aktivitách, motivovaných učitelkou), jsou využívány a kombinovány formy frontální výuky, individuálních činností i práce v malých vrstevnických skupinách.

Z hlediska metod je nejčastěji využíváno učení hrou a praktickými činnostmi. Hra je pro děti činností přirozenou, slouží jako aktivizační a motivační prostředek. Pomocí hry se rozvíjí praktické a komunikační dovednosti. Jsou využívány hry didaktické, výchovné a tvořivé. Dále je často využíváno situační učení, kdy jsou dítěti prezentovány správné vzory chování a řešení situací. Princip přirozené nápodoby nabízí také metoda spontánního sociálního učení. Praktické učení, chápání smyslu životních souvislostí na základě prožitku poskytuje metoda prožitkového učení. Rozvoj myšlení a upevnění si strategie řešení také nabízí metoda problémového učení.

Co je pro to děláme:

- respektujeme individualitu každého dítěte
- každému dítěti poskytneme pomoc a podporu v míře, kterou individuálně potřebuje, v kvalitě, která mu vyhovuje
- vycházíme ze znalosti aktuálního rozvojového stavu dítěte
- pedagogické aktivity připravujeme tak, aby probíhaly v rozsahu potřeb jednotlivých dětí
- pro realizaci našich cílů využíváme metod prožitkového a kooperativního učení, učení hrou a činnostmi dětí
- vše zakládáme na přímých zážitcích dětí
- podporujeme dětskou zvědavost a potřebu objevovat
- podporujeme radost dítěte z učení, jeho zájem poznávat nové

- snažíme se poskytovat takové vzory chování a postojů, které jsou k nápodobě a přejímání vhodné
- uplatňujeme aktivity spontánní i řízené a dbáme o jejich vyváženost
- didaktický styl vzdělávání zakládáme na principu vzdělávací nabídky, na individuální volbě a aktivní účasti dítěte
- chceme být průvodcem dítěte na jeho cestě za poznáním
- připravujeme prostředí a nabízíme dítěti příležitosti, jak poznávat, přemýšlet, chápat a porozumět sobě i všemu kolem sebe stále účinnějším způsobem
- uplatňujeme integrovaný přístup ve vzdělávání

Nejvhodnější metodou vzdělávání dětí v předškolním věku je **prožitkové a kooperační učení**. Tyto metody jsou založené na přímých zážitcích dítěte, podporují dětskou zvědavost, potřebu objevovat a podněcují radost z učení – poznávat nové a ovládat další dovednosti.

spontaneita

- děti nejsou k činnosti nuceny, jsou motivovány, tak aby byl vzbuzen zájem o dané aktivity
- děti mají dostatek času na dokončení, aktivity nejsou násilně ukončovány

objevnost

- děti jsou podporovány v experimentování, poznávají vlastnosti předmětů
- umožňujeme manipulaci s přírodním materiálem, vždy dbáme na bezpečnost dětí
- rodiče jsou žádáni o vhodné oblečení na výuku v MŠ i na zahradu.

komunikativnost

- poskytujeme dostatek času na vyjádření dětí jak verbálně i mimoslovně
- nepřerušujeme dítě, necháváme je domluvit, nepoužíváme zákazy a nedokončujeme věty za děti
- používáme efektivní komunikaci

prostor pro tvořivost

- učitelky zbytečně neorganizují a nezasahují do činností – mohou si brát hračky a pomůcky bez dovolení za dodržení bezpečnosti a pravidel
- nepředáváme hotové zkušenosti zvláště ve výtvarných činnostech – nepředkládáme šablony, přirovnání barev – dáváme dětem prostor pro vlastní vnímání světa.

celistvost

- zapojujeme všechny smysly pro učení
- využíváme her, kdy získávají zkušenosti o pocitech lidí, kteří jsou nějakým způsobem hendikepovaní

Další přirozenou metodou je **situační učení**, založené na vytváření a využívání situací, které dítěti poskytují srozumitelné praktické ukázky životních situací. Dítě se tak učí dovednostem poznatkům v okamžiku, kdy potřebuje a lépe tak chápe jeho smysl.

Metoda spontánního **sociálního učení** je založeno na principu nápodoby vzorů chování a postojů, které se v průběhu dne v mateřské škole vyskytnou.

5.3 Zajištění vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí nadaných

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení PLPP:

Plán pedagogické podpory - podpůrné opatření prvního stupně zpracovává mateřská škola pro dítě, nepostačuje-li samotné zohlednění individuálních potřeb dítěte. Plán pedagogické podpory obsahuje popis obtíží, stanovení cílů podpory a způsobů hodnocení. Za Plán pedagogické podpory, jeho vypracování, konzultaci se zákonnými zástupci a informování všech učitelek o jeho obsahu je odpovědná třídní učitelka.

Pravidla a průběh tvorby, realizace a vyhodnocení IVP:

Individuální vzdělávací plán je zpracováván na základě doporučení školského poradenského zařízení a žádost zákonného zástupce dítěte. Za individuální vzdělávací plán a jeho vyhodnocení ve spolupráci se školským poradenským zařízením a informování všech učitelek je odpovědná třídní učitelka.

Zodpovědné osoby:

Za práci s dětmi se speciálními vzdělávacími potřebami a děti nadané a povinnou dokumentaci odpovídá třídní učitelka.

5.4 Zajištění průběhu vzdělávání dětí od dvou do tří let

Při přijetí dětí mladších tří let navazuje mateřská škola úzkou spoluprací se zákonnými zástupci. Spolupráce probíhá zejména v oblasti adaptace v mateřské škole (průběh, časování, pozitivní motivace), otázek přiměřenosti doby pobytu dítěte v mateřské škole a pravidelného režimu. Vzdělávací obsah není odlišný, pouze je přizpůsoben věku a možnostem dětí mladších tří let.

5.5 Zajištění průběhu vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka

Cílem poskytované jazykové přípravy dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je, aby při přechodu na základní školu měly takové jazykové a sociokulturní kompetence v českém jazyce, které jim umožní se zapojit do výuky v základní škole a dosáhnout školního úspěchu.

Pedagogové mateřské školy poskytují dětem-cizincům a dětem, které pocházejí z jiného jazykového a kulturního prostředí potřebnou podporu při osvojování českého jazyka již od jejich nástupu do mateřské školy.

Při práci s celou třídou, ve které se vzdělávají i děti, které se český jazyk učí jako druhý jazyk, pedagogové uzpůsobují didaktické postupy a děti cíleně podporují v osvojování českého jazyka u těchto dětí.

V souladu s platnou právní úpravou v situaci, kdy v mateřské škole, budou alespoň 4 cizinci v povinném předškolním vzdělávání, bude zřízena skupina nebo skupiny pro bezplatnou jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání. Vzdělávání ve skupině pro jazykovou přípravu bude rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne.

Na základě posouzení potřebnosti jazykové podpory mohou být zařazeny do skupiny pro jazykovou přípravu rovněž jiné děti, než jsou cizinci v povinném předškolním vzdělávání, pokud to není na újmu kvality jazykové přípravy.

6 Vzdělávací obsah

6.1 Integrované bloky

6.1.1 LIDÉ

Název integrovaného bloku	LIDÉ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok LIDÉ je zaměřen na vše, co nás obklopuje a ovlivňuje náš život, a to především z hlediska nejbližšího hmatatelného světa a vztahů v něm. Blok LIDÉ představuje oblast vzdělávání, která podporuje socializaci dítěte nejen v rámci své rodiny, ale především socializaci sekundární, tedy vrůstání jedince do společnosti ostatních lidí. Obsahuje témata, která umožňují seznamování a poznávání běžných věcí, okolností a vztahů v nejbližším okolí dítěte, se vším, s čím se dítě může, popřípadě bude v budoucnu každodenně setkávat.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Moje školka - kamarádi, školka, pravidla chování, vztahy a emoce, adaptace na MŠ Moje rodina – rodina jako nejdůležitější společenství lidí, znalosti příbuzenských vztahů, domov Lidská práce - povolání a řemesla, hodnota peněz, finanční gramotnost, hodnoty a postoje Zdraví a životospráva - lidské tělo, lidské zdraví, prevence nežádoucího chování, prevence úrazů, životospráva, věci denní potřeby Sport - druhy sportu, náčiní, náradí, geografie, lidské vztahy, postoje, počasí a roční období Základní škola – seznámení, příprava na zápis, exkurze

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije	zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)
		adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
projevuje dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpozná nevhodné chování; vnímá nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost	získání relativní citové samostatnosti	prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)
		prožívat radost ze zvládnutého a poznaného

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)</p>	<p>odloučit se na určitou dobu od rodičů a blízkých, být aktivní i bez jejich opory</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>komunikuje v běžných situacích bez zábran a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou</p>	<p>osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem</p>	<p>přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství</p>
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídít, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí</p>	<p>uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)</p> <p>dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	<p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>
zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	<p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>poznat napsané své jméno</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		poznat některá písmena a číslice, popř. slova
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)
průběžně rozšiřuje svou slovní zásobu a aktivně ji používá k dokonalejší komunikaci s okolím	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	<p>poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma</p> <p>popsat situaci (skutečnou, podle obrázku)</p> <p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit</p> <p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>utvořit jednoduchý rým</p> <p>naučit se zpaměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)</p> <p>učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)</p> <p>vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se)</p>
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	<p>zorganizovat hru</p> <p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p>
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	rozvoj společenského i estetického vkusu	vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	rozvoj kooperativních dovedností	<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p>	<p>rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu</p>	<p>názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>chápat slovní vtip a humor</p> <p>sledovat a vyprávět příběh, pohádku</p> <p>formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat</p> <p>domluvit se slovy i gesty, improvizovat</p>
<p>chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky</p>	<p>rozvoj a užívání všech smyslů</p>	<p>vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p> <p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p>
<p>ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p>
<p>je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným</p>	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě) bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod. odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	održovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí	vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)
	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	všímat si změn a dění v nejbližším okolí
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné,

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.) zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
	pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)</p>	<p>rozvoj fyzické i psychické zdatnosti</p>	<p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p> <p>zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)</p> <p>zachovávat správné držení těla</p>
	<p>rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí</p>	<p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>

6.1.2 SVĚT

Název integrovaného bloku	SVĚT
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok je zaměřen na poznávání všeho, co nás v okolním světě obklopuje. Rozmanitost světa přináší i rozmanitost témat tohoto bloku. Dětem se snaží přiblížit čas a vesmír, svět vědy a techniky, politicko-ekonomické uspořádání světa, kulturní souvislosti a tradice, instituce a pravidla lidského soužití. Integrovaný blok Svět otevírá obzory pro další poznávání a vzdělávání, rozvíjí fantazii a představivost dětí a pomáhá jim rozumět životu lidí na Zemi.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Žijeme v Česku a v Evropě - Česká republika, státy EU, tradice a svátky země, historie státu, uspořádání světa, naše město a region Svět kolem nás - EU, tradice a vznik EU, státy světa, vlajky, jazyky, symboly, podnebí, mapa Cesta do vesmíru - svět vědy a techniky, planety, fyzikální zákonitosti, experimenty Cestování - doprava a dopravní prostředky, pravidla dopravního provozu, bezpečnost, geografie (práce s mapou, orientace), technika a technologie, podnebí Potřebuješ zachránit? –záchranné složky, důležitá telefonní čísla, první pomoc, prevence úrazů, prevence šikany, nežádoucího chování, úrazu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
si všímá dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro něj pozitivní odezva na aktivní zájem	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.) mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	zorganizovat hru vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení rozhodovat o svých činnostech
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.) zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)
	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		zachovávat správné držení těla
řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.) zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	získání relativní citové samostatnosti	respektovat předem vyjasněná a pochopená pravidla, přijímat vyjasněné a zdůvodněné povinnosti přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	<p>pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p>
	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>
<p>odhaduje rizika svých nápadů, jde za svým záměrem, ale také dokáže měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem</p>	<p>rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)</p>	<p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase</p>
<p>klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo</p>	<p>vytváření povědomí o existenci ostatních kultur a národností</p>	<p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p> <p>pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se dokáže ve skupině prosadit, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvá a spolupracuje; v běžných situacích uplatňuje základní společenské návyky a pravidla společenského styku; je schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy</p>	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>zacházet šetrně s vlastními i cizími pomůckami, hračkami, věcmi denní potřeby, s knížkami, s penězi apod.</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>chápe, že se může o tom, co udělá, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídá</p>	<p>získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci</p>	<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p>
<p>zpřesňuje si početní představy, užívá číselných a matematických pojmů, vnímá elementární matematické souvislosti</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p> <p>osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)</p>	<p>projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon</p> <p>chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)</p> <p>poznat napsané své jméno</p> <p>poznat některá písmena a číslice, popř. slova</p> <p>rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.) prožívat radost ze zvládnutého a poznaného
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování) rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma popsat situaci (skutečnou, podle obrázku) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách) domluvit se slovy i gesty, improvizovat zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího) pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. sledovat očima zleva doprava utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech sledovat a vyprávět příběh, pohádku učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat, až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se) vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
se zajímá o druhé i o to, co se kolem děje; je otevřený aktuálnímu dění	posilování prosociálního chování ve vztahu k ostatním lidem (v rodině, v mateřské škole, v dětské herní skupině apod.)	porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad navazovat kontakty s dospělým, kterému je svěřeno do péče, překonat stud, komunikovat s ním vhodným způsobem, respektovat ho
chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak	rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj	dodržovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit	schopnosti projevat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny	chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé
	poznávání pravidel společenského soužití a jejich spoluvytváření v rámci přirozeného sociokulturního prostředí, porozumění základním projevům neverbální komunikace obvyklým v tomto prostředí	adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu, spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody
		začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti
dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte
se chová při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepříjemná, umí odmítnout	ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými	chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)
		bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.
		uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je odmítnout komunikaci, která je mu nepříjemná
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost,	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky		uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc)
	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
	poznávání jiných kultur	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)
	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)
	rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních	vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že lidé se dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit; má vytvořeny elementární předpoklady k učení se cizímu jazyku		postivenému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.) spolupracovat s ostatními přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství
je schopno chápat, že lidé se různí, a umí být tolerantní k jejich odlišnostem a jedinečným	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod. chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	osvojení si elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navazování a rozvíjení vztahů dítěte k druhým lidem	uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
chápe, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyplácí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáže se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
spoluvytváří pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápe potřebu je zachovávat	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	poznávání jiných kultur	zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	rozvoj společenského i estetického vkusu	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>

6.1.3 PŘÍRODA

Název integrovaného bloku	PŘÍRODA
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok PŘÍRODA je zaměřen na osvojování elementárních poznatků, schopností a dovedností důležitých pro navozování a rozvíjení vztahů dětí k přírodě. Smyslem bloku je také přiblížit dětem, rozmanitost přírodního prostředí, jeho vývoj a změny. Zahrnuje v sobě témata související nejen s poznáváním vše živého kolem sebe, ale také se zaměřuje na vytváření pozitivního vztahu ke všemu živému a jeho ochraně, tedy vytváření správných postojů a návyků.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Počasi a roční období - charakteristika ročních období, změny v přírodě, počasí ve světě Ochrana životního prostředí – environmentální výchova, třídění odpadu, ochrana přírody Živočišná říše – zvířata všeho druhu, jejich obydlí, mláďata, druhy, životní podmínky Rostlinná říše – rostliny všeho druhu, životní cyklus, potraviny a jídlo, roční období Živly - voda, oheň, vzduch, země – koloběh vody a význam živlů v přírodě, využití živlů pro člověka

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
soustředěně pozoruje, zkoumá, objevuje, všímá si souvislostí, experimentuje a užívá při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem
samostatně rozhoduje o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej	rozvoj řečových schopností a jazykových dovedností receptivních (vnímání, naslouchání, porozumění) i produktivních (výslovnosti, vytváření pojmů, mluvního projevu, vyjadřování)	zorganizovat hru vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		vyjadřovat samostatně a smysluplně myšlenky, nápady, pocity, mínění a úsudky ve vhodně zformulovaných větách
se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat	rozvoj schopnosti sebeovládání	vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	rozvoj společenského i estetického vkusu	vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zaspívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus) zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.) vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.) vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim
dokáže rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky	získání schopnosti záměrně řídit svoje chování a ovlivňovat vlastní situaci	uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije</p>	<p>rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám</p>	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všímat si změn a dění v nejbližším okolí</p>
	<p>poznávání jiných kultur</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p>
	<p>vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách</p>	<p>vnímat, že svět má svůj řád, že je rozmanitý a pozoruhodný, nekonečně pestrý a různorodý - jak svět přírody, tak i svět lidí (mít elementární povědomí o existenci různých národů a kultur, různých zemích, o planetě Zemi, vesmíru apod.)</p> <p>osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi</p>
	<p>seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu</p>	<p>zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené i jednoduché praktické situace, které se doma a v mateřské škole opakují, chovat se přiměřeně a bezpečně doma i na veřejnosti (na ulici, na hřišti, v obchodě, u lékaře apod.)</p> <p>orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)</p>
		<p>prožívat radost ze zvládnutého a poznaného</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupuje cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentuje; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledá různé možnosti a varianty (má vlastní, originální nápady); využívá při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího) učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí)
se domlouvá gesty i slovy, rozlišuje některé symboly, rozumí jejich významu i funkci	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	domluvit se slovy i gesty, improvizovat pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	vytváření pozitivního vztahu k intelektuálním činnostem a k učení, podpora a rozvoj zájmu o učení	těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním rozhodovat o svých činnostech projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všítat si (nového, změněného, chybějícího)
se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvine úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatuje; při zadané práci dokončí, co započalo; dovede postupovat podle instrukcí a pokynů, je schopno dobrat se k výsledkům	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	přemýšlet, vést jednoduché úvahy a to, o čem přemýšlí a uvažuje, také vyjádřit poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno
má smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupuje odpovědně; váží si práce i úsilí druhých	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
<p>se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim</p>	<p>seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému</p>	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>dodržovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p>
<p>chápe, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomuje si, že svou aktivitou a iniciativou může situaci ovlivnit</p>	<p>vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)</p>	<p>spolupracovat s ostatními</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p> <p>chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené</p> <p>uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je</p> <p>vnímat, co si druhý přeje či potřebuje, vycházet mu vstříc (chovat se citlivě a ohleduplně k slabšímu či postiženému dítěti, mít ohled na druhého a soucítit s ním, nabídnout mu pomoc apod.)</p> <p>porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad</p>
<p>dovede využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkává (knížky, encyklopedie, počítač, audiovizuální technika, telefon atp.)</p>	<p>vytváření základů pro práci s informacemi</p>	<p>nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným</p> <p>řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápady“</p> <p>postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí</p> <p>vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) formulovat otázky, odpovídat, hodnotit slovní výkony, slovně reagovat
chápe, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají svoje nepříznivé důsledky	rozvoj úcty k životu ve všech jeho formách	pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)
se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí
ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit	vytvoření povědomí o vlastní sounáležitosti se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společnostmi, planetou Zemí pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v případě potřeby obrátit o pomoc) mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	vytváření zdravých životních návyků a postojů jako základů zdravého životního stylu	rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí	<p>mít povědomí o některých způsobech ochrany osobního zdraví a bezpečí a o tom, kde v případě potřeby hledat pomoc (kam se obrátit, koho přivolat, jakým způsobem apod.)</p> <p>mít povědomí o významu péče o čistotu a zdraví, o významu aktivního pohybu a zdravé výživy</p> <p>rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí; chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých</p>
	osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě	pojmenovat části těla, některé orgány (včetně pohlavních), znát jejich funkce, mít povědomí o těle a jeho vývoji, (o narození, růstu těla a jeho proměnách), znát základní pojmy užívané ve spojení se zdravím, s pohybem a sportem
	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a náradím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj fyzické i psychické zdatnosti	zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.) koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
	rozvoj a užívání všech smyslů	vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.) ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku)
	uvědomění si vlastního těla	vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu zachovávat správné držení těla
	osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy	rozlišovat aktivity, které mohou zdraví okolního prostředí podporovat a které je mohou poškozovat, všimnout si nepořádků a škod, upozornit na ně

6.1.4 UMĚNÍ

Název integrovaného bloku	UMĚNÍ
Oblast	Dítě a jeho tělo, Dítě a jeho psychika, Dítě a ten druhý, Dítě a společnost, Dítě a svět
Charakteristika integrovaného bloku	Integrovaný blok umění je zaměřen na zprostředkování poznatků z oblasti života lidí a kultury, na vnímání kulturních a uměleckých podnětů (oblast literární, výtvarná, dramatická, hudební, filmová). Podporuje přiblížení významukulturních míst a památek. Smyslem tohoto bloku je také vytváření příležitostí pro praktické vyjádření a zhodnocení prožitků, zobrazování reálných i fantazijních objektů, podporuje estetické vnímání. Soustřeďuje zde všechny oblasti estetického umění - výtvarnou, hudební, dramatickou, literární.
Návrhy dílčích témat pro realizaci	Kniha a já – jak vzniká knížka, její význam, zacházení s ní, ilustrace, symboly, písmena, práce s textem, knihovna Svět pohádek – seznámení s lidovou slovesností, tradiční a moderní pohádky, nadpřirozené jevy a kouzla, dobro a zlo, mravní ponaučení, výtvarné zpracování, dramatizace, divadlo Advent a Vánoce – tradiční zvyky a oslavy, výtvarné zpracování, dekorace Velikonoce – tradiční svátky jara, výroba dekorací Rok v umění – plynutí času, výtvarné zpracování ročních období

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
uplatňuje získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení	osvojení si věku přiměřených praktických dovedností	<p>zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)</p> <p>zvládnout sebeobsluhu, uplatňovat základní kulturně hygienické a zdravotně preventivní návyky (starat se o osobní hygienu, přijímat stravu a tekutinu, umět stolovat, postarat se o sebe a své osobní věci, oblékat se, svlékat, obouvat apod.)</p> <p>vědomě napodobit jednoduchý pohyb podle vzoru a přizpůsobit jej podle pokynu</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (koordinace a rozsahu pohybu, dýchání, koordinace ruky a oka apod.), ovládnutí pohybového aparátu a tělesných funkcí	<p>koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou</p> <p>zacházet s běžnými předměty denní potřeby, hračkami, pomůckami, drobnými nástroji, sportovním náčiním a nářadím, výtvarnými pomůckami a materiály, jednoduchými hudebními nástroji, běžnými pracovními pomůckami</p> <p>ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.)</p> <p>ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem</p>
se dokáže vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.)	rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, citění a prožívání	<p>těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním</p> <p>být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem</p> <p>prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)</p> <p>uvědomovat si příjemné a nepříjemné citové prožitky (lásku, soucítění, radost, spokojenost i strach, smutek, odmítání), rozlišovat citové projevy v důvěrném (rodinném) a cizím prostředí</p> <p>zachytit a vyjádřit své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)</p>
	rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky vyjádřit	

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování</p> <p>rozhodovat o svých činnostech</p> <p>uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je</p> <p>vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim</p> <p>zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)</p> <p>vědomě využívat všech smyslů, záměrně pozorovat, postřehovat, všimnout si (nového, změněného, chybějícího)</p>
	rozvoj a užívání všech smyslů	ovládat dechové svalstvo, sladit pohyb se zpěvem
		koordinovat lokomoci a další polohy a pohyby těla, sladit pohyb s rytmem a hudbou
si uvědomuje, že za sebe i své jednání odpovídá a nese důsledky	rozvoj schopnosti sebeovládání	<p>vyvinout volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení</p> <p>záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost</p>
má elementární poznatky o světě lidí, kultury, přírody i techniky, který dítě obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientuje se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žije	rozvoj schopnosti přizpůsobovat se podmínkám vnějšího prostředí i jeho změnám	<p>porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé (všechno kolem se mění, vyvíjí, pohybuje a proměňuje a že s těmito změnami je třeba v životě počítat), přizpůsobovat se běžně proměnlivým okolnostem doma i v mateřské škole</p> <p>všimnout si změn a dění v nejbližším okolí</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	vytváření elementárního povědomí o širším přírodním, kulturním i technickém prostředí, o jejich rozmanitosti, vývoji a neustálých proměnách	mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte osvojit si elementární poznatky o okolním prostředí, které jsou dítěti blízké, pro ně smysluplné a přínosné, zajímavé a jemu pochopitelné a využitelné pro další učení a životní praxi
	seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu	mít povědomí o významu životního prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)
klade otázky a hledá na ně odpovědi, aktivně si všímá, co se kolem něho děje; chce porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznává, že se může mnohému naučit, raduje se z toho, co samo dokázalo a zvládlo	posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)	vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušeností k učení zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
	rozvoj tvořivosti (tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření)	nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným řešit problémy, úkoly a situace, myslet kreativně, předkládat „nápad“
užívá při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívá je v dalších situacích	rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí	vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech (konstruktivních, výtvarných, hudebních, pohybových či dramatických) i ve slovních výpovědích k nim nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie	zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíl, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi) záměrně se soustředit na činnost a udržet pozornost projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách)
komunikuje v běžných situacích bez zábrán a ostychu s dětmi i s dospělými; chápe, že být komunikativní, vstřícné, iniciativní a aktivní je výhodou	rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu	naučit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.) učit se nová slova a aktivně je používat (ptát se na slova, kterým nerozumí) domluvit se slovy i gesty, improvizovat správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní	osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)	naučit se nazpaměť krátké texty, úmyslně si zapamatovat a vybavit chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma utvořit jednoduchý rým sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)	poznat napsané své jméno poznat některá písmena a číslice, popř. slova sledovat očima zleva doprava rozlišovat některé obrazné symboly (piktogramy, orientační a dopravní značky, označení nebezpečí apod.) a porozumět jejich významu i jejich komunikativní funkci
napodobuje modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí	vytváření prosociálních postojů (rozvoj sociální citlivosti, tolerance, respektu, přizpůsobivosti apod.)	uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
odhaduje své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých	poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)	prožívat radost ze zvládnutého a poznaného přijímat pozitivní ocenění i svůj případný neúspěch a vyrovnat se s ním, učit se hodnotit svoje osobní pokroky uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky) vyjádřit souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod. uvědomovat si svou samostatnost, zaujímat vlastní názory a postoje a vyjadřovat je
se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímá vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržuje dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobuje se jim	rozvoj kooperativních dovedností	spolupracovat s ostatními chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat dětská přátelství porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
	seznamování s pravidly chování ve vztahu k druhému	<p>respektovat potřeby jiného dítěte, dělit se s ním o hračky, pomůcky, pamlsky, rozdělit si úkol s jiným dítětem apod.</p> <p>održovat dohodnutá a pochopená pravidla vzájemného soužití a chování doma, v mateřské škole, na veřejnosti, dodržovat herní pravidla</p> <p>uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou</p>
má základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat	rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se), přináležet k tomuto společenství (ke třídě, k rodině, k ostatním dětem) a vnímat a přijímat základní hodnoty v tomto společenství uznávané	<p>utvořit si základní dětskou představu o pravidlech chování a společenských normách, co je v souladu s nimi a co proti nim a ve vývojově odpovídajících situacích se podle této představy chovat (doma, v mateřské škole i na veřejnosti)</p> <p>vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)</p> <p>porozumět běžným neverbálním projevům citových prožitků a nálad druhých</p> <p>začlenit se do třídy a zařadit se mezi své vrstevníky, respektovat jejich rozdílné vlastnosti, schopnosti a dovednosti</p>
si uvědomuje svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu	vytvoření povědomí o mezilidských morálních hodnotách	uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		<p>održovat pravidla her a jiných činností, jednat spravedlivě, hrát fair</p> <p>chovat se a jednat na základě vlastních pohnutek a zároveň s ohledem na druhé</p> <p>uplatňovat návyky v základních formách společenského chování ve styku s dospělými i s dětmi (zdravit známé děti i dospělé, rozloučit se, poprosit, poděkovat, vzít si slovo až když druhý domluví, požádat o pomoc, vyslechnout sdělení, uposlechnout pokyn apod.)</p>
<p>ví, že není jedno, v jakém prostředí žije, uvědomuje si, že se svým chováním na něm podílí a že je může ovlivnit</p>	<p>rozvoj společenského i estetického vkusu</p>	<p>vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)</p>
	<p>vytvoření základů aktivních postojů ke světu, k životu, pozitivních vztahů ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy a postoje vyjadřovat a projevovat</p>	<p>vyjadřovat se prostřednictvím hudebních a hudebně pohybových činností, zvládat základní hudební dovednosti vokální i instrumentální (zazpívat píseň, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji, sledovat a rozlišovat rytmus)</p> <p>zachycovat skutečnosti ze svého okolí a vyjadřovat své představy pomocí různých výtvarných dovedností a technik (kreslit, používat barvy, modelovat, konstruovat, tvořit z papíru, tvořit a vyrábět z různých jiných materiálů, z přírodnin aj.)</p>
	<p>seznamování se světem lidí, kultury a umění, osvojení si základních poznatků o prostředí, v němž dítě žije</p>	<p>chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem, k dospělým i k dětem, bez předsudků, s úctou k jejich osobě, vážit si jejich práce a úsilí</p> <p>adaptovat se na život ve škole, aktivně zvládat požadavky plynoucí z prostředí školy i jeho běžných proměn (vnímat základní pravidla jednání ve skupině, podílet se na nich a řídit se jimi, podřídit se rozhodnutí skupiny, přizpůsobit se společnému programu,</p>

Klíčové kompetence	Dílčí cíle	Očekávané výstupy
		spolupracovat, přijímat autoritu) a spoluvytvářet v tomto společenství prostředí pohody pochopit, že každý má ve společenství (v rodině, ve třídě, v herní skupině) svou roli, podle které je třeba se chovat
dbá na osobní zdraví a bezpečí svoje i druhých, chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské)	uvědomění si vlastního těla	zvládnout základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci, běžné způsoby pohybu v různém prostředí (zvládat překážky, házet a chytat míč, užívat různé náčiní, pohybovat se ve skupině dětí, pohybovat se na sněhu, ledu, ve vodě, v písku) zachovávat správné držení těla

6.2 Popis zpracování třídního vzdělávacího programu

Každý školní rok má jiné motivační téma, společné pro všechny třídy. Třídní učitelky z tohoto tématu vycházejí při zpracovávání třídních plánů.

Integrované bloky nabízejí vzdělávací obsah v přirozených souvislostech, vazbách a vztazích a jsou společné pro všechny třídy. Jedná se u vnitřně propojený celek, který zahrnuje všechny oblasti vzdělávání – biologickou, psychologickou, interpersonální, sociálně-kulturní i enviromentální. Každá oblast vzdělávání obsahuje konkretizované očekávané výstupy, které jsou dány Rámcovým vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Pedagogové stanovují a připravují konkrétní vzdělávací nabídku v rámci jednotlivých integrovaných bloků a dílčích témat. V třídních plánech jsou zohledněná specifika každé třídy, a to s ohledem na věk, potřeby a vývojové zvláštnosti dětí. Cíle vzdělávání a jejich naplnění je porovnáváno s konkretizovanými očekávanými výstupy.

6.3 Dílčí projekty a programy

Od roku 2011 je naše mateřská škola zapojena v projektu „**Celé Česko čte dětem**“ . Projekt vznikl proto, aby si naše společnost uvědomila ohromný význam pravidelného čtení dítěti pro jeho emocionální vývoj a formování návyku číst si v dospělosti. Pravidelné hlasité čtení učí dítě jazyku a myšlení, rozvíjí jeho paměť a obrazotvornost, obohacuje ho o vědomosti a vzorce morálního chování, posiluje jeho sebevědomí. Formuje čtecí návyky a podporuje získávání vědomostí po celý život, usnadňuje učení.

Pravidelně pro děti v rámci celé školy realizujeme **Projektové dny**, které jsou vždy zaměřeny na aktuální roční období, tradici či nějakou významnou ale i běžnou událost v rámci regionu.

Minimálně jednou za měsíc hrajeme dětem divadlo, **tzv. „Divadlení“**, do něhož zapojujeme i děti.

Účastníme se pravidelných návštěv v **Dětské knihovně**, nejstarší děti pak programů v **Rabasově galerii**.

Projekty podpořené Městem Rakovník - každoročně vytváříme projekty zaměřené na podporu vzdělávacích aktivit, finančně podpořené zřizovatelem.

7 Systém evaluace

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Kvalita pedagogického sboru	Pedagogové splňují požadovanou kvalifikaci a ke své práci přistupují profesionálně Pedagogové uplatňují v komunikaci vstřícný a respektující přístup Pedagogové spolupracují a poskytují si vzájemně zpětnou vazbu Pedagogové podporují rozvoj demokratických hodnot a občanské angažovanosti Pedagogové plánují svůj profesní rozvoj Pedagogové udržují kolegiální vztahy, sdílejí navzájem své zkušenosti a vzájemně si poskytují zpětnou vazbu Pedagogové se chovají jako odborníci ve svém oboru, a to jak v kontaktu s dětmi, tak i s jejich zákonnými zástupci, i na veřejnosti	návštěvy ve třídě vzájemné hospitace TEMSET vedení profesního portfolia plán profesního rozvoje rozhovory se zákonnými zástupci individuální konzultace pedagogů s dětmi	září - leden - duben - červen	ředitelka školy
Koncepce a rámec školy	Škola má jasně formulovanou vizi školy a strategii jejího rozvoje ŠVP vychází z této strategie a vize ŠVP je vypracován v souladu s RVP PV Škola je otevřena spolupráci Škola je bezpečným prostředím pro všechny aktéry Škola má jasně nastavená pravidla a mechanismy pro konstruktivní komunikaci partnerů a jejich participaci Mateřská škola je vstřícné a bezpečné místo pro děti, jejich rodiče a všechny zaměstnance Mateřská škola spolupracuje s partnery	pravidelná aktualizace školního řádu a dalších směrnic desatero pro pedagogy a rodiče setkávání zaměstnanců pravidelné porady	září - leden - červen - srpen	ředitelka školy

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
Pedagogické vedení školy	Ředitelka školy je lídrem pedagogického procesu Ředitelka školy řídí pedagogický proces, monitoruje jej a vyhodnocuje Ředitelka školy vytváří pozitivní klima Ředitelka školy podporuje profesní rozvoj svých pedagogů Ředitelka školy podporuje v pedagogickém rozvoji začínající učitele Ředitelka školy pracuje na svém profesním rozvoji, sdílí své zkušenosti v rámci jiných mateřských škol Ředitelka školy dbá a zajišťuje kvalitní podmínky pro předškolní vzdělávání (konkretizace v evaluaci podmínek)	pravidelná setkávání s pedagogy podpora v profesním rozvoji pedagogů (nastavení plánu profesního rozvoje, podpora v dalším profesním růstu, rozvojové rozhovory, poskytování zpětné vazby)	září - květen, červen	ředitelka školy
Vzdělávání	Škola má zpracovaný obsah vzdělávání ve formě integrovaných bloků Integrované bloky zahrnují všechny oblasti vzdělávání Pedagogové používají vhodné metody a formy práce, přizpůsobují je možnostem a potřebám dětí Pedagogové provádějí pravidelně pedagogickou diagnostiku, její výsledky využívají v dalším plánování Pedagogové posilují pozitivní sebepojetí a sebevědomí u dětí, vedou je ke vzájemné spolupráci, podpoře, respektu Způsob realizace obsahu vzdělávání Metody a formy práce Diagnostika dětí	pedagogické porady tvorba dětských portfolií DVPP zaměřeno na diagnostiku předškolních dětí spolupráce se zákonnými zástupci dětí i odborníky konzultace se zákonnými zástupci dětí	říjen - leden - červen	třídní učitelky
Podpora dětí při vzdělávání (rovné příležitosti)	Škola uplatňuje rovný přístup k předškolnímu vzdělávání bez ohledu na pohlaví, věk, rasu, národnost, rodný jazyk, socioekonomické zázemí či potřebu podpůrných opatření Všechny děti se vzdělávají podle jednotného ŠVP, s výjimkou dětí s přiznanými podpůrnými opatřeními Pedagogové identifikují potřeby dětí při vzdělávání Pedagogové v	efektivní využití rozpisu přímé práce (překrývání v dopoledních hodinách) podpora párového vzdělávání vzájemné sdílení zkušeností odpolední vzdělávací aktivity	listopad - leden - červen	zástupkyně ředitelky školy

Oblast	Cíle a kritéria	Nástroje	Časové rozvržení	Zodpovědnost
	případě potřeby spolupracují se školským poradenským zařízením Pedagogové přistupují ke každému dítěte s respektem, pro každé dítě vytváří příležitost pro zapojení do kolektivu ostatních dětí Pedagogové se vyvarují stereotypizace Škola zapojuje do aktivit všechny děti			
Vzdělávací výsledky	Cíle předškolního vzdělávání jsou plněny v souladu s ŠVP Tvorba a plnění třídních vzdělávacích plánů vychází z ŠVP Škola má vytvořený systém ke sledování vzdělávacích pokroků u každého dítěte Pedagogové systematicky vyhodnocují vzdělávací pokroky dětí a sledují, zda odpovídají očekávaným výsledkům RVP PV Pedagogové diagnostikou získávají informace o posunech dítěte, na něž pak reagují vhodnými pedagogickými opatřeními Pedagogové vyhodnocují úspěšnost dětí v průběhu i při ukončování předškolního vzdělávání	diagnostika dětí dětská portfolia spolupráce s odborníky besedy pro rodiče	říjen . leden - duben	třídní učitelky
Kvalita podmínek vzdělávání v kontextu RVP PV	Podmínky vzdělávání jsou v souladu s ŠVP a RVP PV Materiální podmínky Psychosociální podmínky Životospráva Řízení školy Personální podmínky Organizace chodu Spoluúčast rodičů	pozorování rozhovor dotazníková šetření osvědčení a certifikace záznamy z porad záznamy z kontrol	září - listopad - leden - duben - červen - srpen	vedení školy